

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
Kwartaaluitgave

29e jaargang - 1979 - nr. 4

ISSN 0165 - 8980

INHOUD: 40 bladzijden

VISSEN pag. 45 - 46
TWEEKLEPPIGEN pag. 165 - 188
AQUARIOLOGIE pag. 75 - 76
MARIENE FILATELIE pag. 23 - 24
LITERATUUR pag. 79 - 82
VARIA MARITIMA pag. 385 - 388
REGISTER pag. 45 - 46

BIJDRAGEN 1979 EN 1980

Het is onvermijdelijk, dat we af en toe moeten praten over de financiële kant van Biologia Maritima. Dat geldt in de eerste plaats de bijdrage over 1979, die nog niet door iedereen is voldaan. Willen degenen, die nog achterstand hebben, deze zo snel mogelijk wegwerken!

En dat is dan tegelijkertijd een mooie gelegenheid om de bijdrage 1980 te voldoen. Als gevolg van de achterstand heeft het bestuur gemeend u niet op een zo laat tijdstip te kunnen confronteren met een verhoging, hoewel de stelselmatige toeneming van de kosten dit eigenlijk wel zou rechtvaardigen. Daarom is ook voor 1980 de bijdrage f 20,- gebleven. Wij zijn ervan overtuigd, dat deze meevaller in een tijd waarin alles duurder wordt, u onmiddellijk gebruik doet maken van de bijgesloten acceptgirokaart om uw bijdrage te betalen. Dat geldt natuurlijk niet voor degenen, die dat reeds spontaan hadden gedaan. Voor deze categorie alle hulde! Voor alle zekerheid nog even het gironummer van BM: 60 61 00.

Een dan ons gebruikelijke verzoek aan onze vrienden in het buitenland: wilt u per giro of per postwissel betalen? Via de banken worden ons kosten in rekening gebracht en die wilt u ons graag besparen. Met dank van de penningmeester.

Ons congres nadert met rasse schreden. De datum prijkt vanzelfsprekend al lang in uw agenda. Eigenlijk wilt u zich nu zo langzamerhand wel eens opgeven. Nu, dan kan. Bij deze Vita treft u een formulier aan, waarop u ons kunt mededelen, dat u komt. Voor de organisatie is het namelijk erg prettig om al tevoren enig inzicht te hebben in het te verwachten aantal personen. Vooral voor uw koffie en lunchhapje; we zouden het erg vervelend vinden, indien u in dit opzicht te kort zou komen.

Dat zal in ieder geval niet zo zijn voor wat betreft het programma. Evenals vorige malen zal u een gevarieerd programma worden geboden, waarbij veel interessants te horen en te zien is. De klemtoon ligt dit maal op de malacologie, maar dat zal u vermoedelijk niet zo verwonderen. Een fraai verzorgd programma wordt u bij de volgende Vita toegezonden. Inderdaad, dat betekent, dat u het volgende nummer reeds begin oktober in uw bus krijgt. Maar wij zijn ervan overtuigd, dat u niet aarzelt om u nu reeds op te geven.

Het formulier, dat wij gaarne zo spoedig mogelijk terug ontvangen, geeft u bovendien de gelegenheid ons mede te delen, dat u zelf ook iets hebt te laten zien of dat u meedoet aan onze fotowedstrijd. Voor de gegevens daarover verwijzen wij u naar het vorige nummer van de Vita Marina, U komt toch ook?!

Congrescie.

EEN WONDER MOSSEL

Voor een aantal patiënten lijdende aan artritis en rheuma betekende een behandeling met een extract bereid uit de "groenlip mossel" *Perna canaliculus* (Gmelin) goede resultaten op te leveren. De mossel komt voor in Nieuw Zeeland.

Een patiënte vertelt, dat de genezing voor haar op een wonder lijkt. Zij was reeds 12 maanden bedlegerig, maar nu is als het ware voor haar een nieuw leven begonnen.

Men is er dankzij proefnemingen achter gekomen dat het extract inderdaad heel goede effecten heeft. Maar welke de werkzame stoffen zijn is nog niet duidelijk. Mocht uit de onderzoekingen, die nog steeds gaande zijn, blijken dat het medicament uitstekende resultaten heeft, dan is weer eens overduidelijk bewezen dat de zee een rijke bron van bouwstenen, ook voor het menselijk lichaam, bevat.

In vroegere jaren kende men velerlei "wondermiddeltjes", bereid uit dierlijke of plantaardige bronnen. Middeltjes waarvoor men later vaak de "chemische industrie-neus" optrok, want och, wie kan aan dergelijk bijgeloof waarde hechten.

Toch blijkt dat de heilzame werking van allerlei extracten uit organismen bereid enorm groot kan zijn. Misschien zouden we wel eens meer de voorkeur moeten geven aan een medicament bereid uit natuurlijke grondstoffen dan aan een of andere synthetisch bereide pil.

B.E.

STYELA CLAVA Herdman

Deze immigrant (zie Entrop, *Vita marina* 1979-1-Veldwerk 113), eerst gevonden aan de zuidkust van Engeland, werd vervolgens ontdekt in Dinard aan de overkant van Het Kanaal (door Lacourt) en vervolgens in Den Helder gevonden (Huwae 1974:28, Zeepaard 34). Schrijver dezes ontving een exemplaar uit Arcachon, juli 1979, van het zuidwestelijk deel van de franse kust, ten zuiden van Bordeaux. Het dier had al een poos op het strand gelegen gezien de uitgedroogde toestand doch was nog goed te herkennen. In *Catalogue of main marine fouling Organisms*, vol. 4, fig. 17, *Ascidians of european waters* OECD Millar, 1969:28 werd de soort reeds genoemd en de verwachting uitgespro-

ken dat deze immigrant zich in beschutte gebieden en havens zou verspreiden. Dit is dan volop aan de gang, naar het noorden - in Nederland - zowel als naar het zuiden, de franse kust in de Golf van Gascogne. Wij zijn thans ook ruim voorzien van illustraties; Boven genoemde *Catalogue*, alsmede *Het Zeepaard* 34(3); in *Synopsis: British Ascidians*: 57, fig. 38 en in de *Vita* (opus citaat) fig. 4.

A.W. Lacourt.

GLUREN NAAR WALVISSEN

Niet alleen walvisvaarders, maar ook natuurvrienden bedreigen het voortbestaan van de walvis. Een nieuwe mode 'walvis kijken' zo lezen wij in *Gloria Maris* (vol. 18, nr. 2), maakt opgang langs de kusten van de Stille Oceaan en Hawai. Millieuclubs organiseren uitstapjes met snelle boten om walvissen te zien paren of hun jongen te zien zogen. Maar daardoor worden de walvissen bij hun natuurlijke bezigheden gestoord, hetgeen het voortbestaan van de walvissen bedreigt. Daarom heeft het bureau voor oceaangebier in Washington het bekluren van walvissen, met name in de paartijd, strafbaar gesteld. De overtreder van dit verbod wacht een fikse boete. Volgens dit bureau verzamelt een aanzienlijk deel van de walvissen in de noordelijke Stille Oceaan zich 's winters in de buurt van Hawai.

TE KOOP AANGEBODEN

Geen tijd meer voor zijn hobby heeft de heer R. Paff, wonende Dr. Hadr. van Neslaan 122, 2201 GG Noordwijk. Hij wil daarom graag zijn Vitabanden met inhoud overdoen aan iemand, die daarvan meer plezier heeft. Het betreft de jaargangen 1968 (18e) tot en met 1979 (29e). De heer Paff wil het geheel in één keer verkopen tegen de prijs van f 165,-. Wie heeft er belangstelling? Wil diegene dan rechtstreeks met de heer Paff contact opnemen: Telefoon 01719-12891.

Wij westerlingen kennen niet bepaald veel zeelekkernijen op ons menu. Zeker niet in verhouding tot de Fransen en de Japanners. Het is even wennen, maar tijdens mijn verzamelmreis in Japan kreeg ik niet alleen rauwe tonijn bij mijn ontbijt, maar ook heerlijke krab, inktvis en andere schelpdieren bij het diner.

Toch staan er - ondanks het feit dat ik al menig zeewezen verorberd heb - nog velen op de nominatie om mijn tong te strelen. Kennelijk heb ik in Japan het juiste stuk kust niet bereisd om ook eens te kunnen smullen van zee-pokken (van flink formaat natuurlijk) en hun verwanten de eendemosselen en wel speciaal die van het geslacht *Mitella*. Ook de zeekommer sierde tot nu toe nog niet mijn bord evenals de manteldieren. Vooral de laatsten worden rauw gegeten, zij het met een azijn-sausje. Misschien loopt het water u reeds in de mond. Wie kent de juiste bereidingswijze van zulke uitzonderlijke specialiteiten? Schrijf ons maar eens. We openen zo een culinaire rubriek met verrukkelijke recepten.

DE NOODBEL WORDT GELUID

De Malacological Society of Northern Mindanao-opgericht in 1974 is de enige toonaangevende club in de Filippijnen. Zij heeft zich het lot aangetrokken van 3 schelpsoorten, die in de Filippijnen algemeen voorkomen, maar sterk bedreigd worden door de wereldvraag naar *Tridacnidae*. Het zijn de soorten *Tridacna gigas* L., *Tridacna squamosa* Lam. en *Hippopus hippopus* L.

Ook *Ovula ovum* (L.), *Calpurnus verrucosus* L. en *Volva philippinarum* Sow. zijn bijna verdwenen. De laatstgenoemde leeft op het zeer geliefde zwarte koraal.

De Society stelt alles in het werk om de riffen rond de 7107 Filippijnse eilanden te beschermen en de schoonheid van hun fauna voor het nageslacht veilig te stellen.

Sedert korte tijd kent Nederland een 'Servicebureau voor Duiksportvacancies', dat nauwelijks met een normaal reisbureau valt te vergelijken, al was het alleen maar door de weinige kosten die aan de service verbonden zijn.

Reeds jaren heeft de oprichtster van dit bureau, Anna van Vlimmeren, ten behoeve van de leden van de Nederlandse Onderwatersport Bond reisinformatie verstrekt. Geleidelijk aan echter werd dit werk zo veelomvattend dat naar nieuwe mogelijkheden moest worden uitgezien. De bekende 'Duikwijs' informaties worden thans door het Servicebureau aan de NOB geleverd die voor verspreiding onder de leden zorgt; voor bestemmingen buiten Europa kan men terecht bij het Servicebureau, dat is gevestigd op de Prins Mauritslaan 95, 2508 EE Den Haag.

Het Servicebureau beschikt over een zeer groot archief dat in een periode van 12 jaar werd opgebouwd. Hierin bevindt zich een schat aan informatie omtrent de gesteldheid van kusten over de gehele wereld, duikmogelijkheden en beschikbare logies in verschillende prijsklassen. Verder kan men precies vertellen hoe men op bepaalde plaatsen kan komen, wie de gunstige prijzen biedt en in een aantal gevallen kan worden bemiddeld bij het bespreken van reizen en vacantieverblijven.

Sedert enige tijd levert het Servicebureau ook de zeekaarten van de gehele wereld, onmisbare hulpmiddelen voor degenen die hun activiteiten langs de kust en op het water hebben. Naast de hydrografische kaarten zijn er ook speciale kustkaarten van geheel Frankrijk en de daaraan grenzende delen van Spanje en Italië leverbaar. Deze kaarten zijn zeer gedetailleerd, geven veel informatie over de gesteldheid van de kust en zijn bovendien nog gemaakt van het synthetische materiaal Tyvek, waardoor ze voor 100% waterbestendig en absoluut niet scheurbaar zijn.

STICHTING
ZEEBIOLOGISCH MUSEUM

3 PRONKJUWELEN RIJKER

Al gaat het meestal met zorgelijk gefronste wenkbrauwen van de penningmeester gepaard, toch wil je als museum ook wel eens een "image-aankoop" doen. Zo'n aankoop waarvan het publiek meent, dat je hem aan je status als museum verplicht bent te doen en hem dus al veel eerder had moeten doen. Als kind van een crisissgeneratie meende ik altijd de beschikbare middelen niet alleen heel overdacht uit te moeten geven, maar ook als museum man kun je uitgaan van de redenering, dat het voor de verzamelaar misschien toch wel interessanter is te horen dat het museum 800 nieuwe soorten van gemiddeld f 3,- per stuk heeft aangekocht dan 3 stukken van elk f 800,-.

En toch... we zijn ook op de image-toer gegaan. Zeker toen we een erg aantrekkelijke aanbieding kregen voor 3 soorten, waarvan de verzamelaars misschien bij het lezen al tranen van malacologische ontroering in de ogen krijgen. Ze liggen nu in de vitrine van de zeldzaamheden te pronken naast nóg een aantal beauties, die reeds eerder in ons bezit zijn gekomen. Het zijn:

- een *Cypraea guttata* Gmelin met een exotische glans en gaafheid;
- een *Conus gloriamaris* Chemnitz met een puntgave top, een mes scherpe mondrand en een waardige lengte van 115 mm;
- een *Cypraea aurantium* Gmelin van 95 mm. Een spiegelgladde diep oranje schoonheid.

Drie kostbaarheden, die in geen enkel schelpmuseum mogen ontbreken. Dat kun je makkelijk zeggen nu je zelf de "trotse" bezitter van deze zeessierraden bent.

Komt u ze eens bewonderen?

B.E.

